

OBSAH

Úvod	9
1. Jak se stát jeskyňářem (Barbora Appelová, Lukáš Vlček, Martin Golec)	10
Kdo je to vlastně jeskyňář?	10
Jaký by jeskyňář měl být?	10
Co je to jeskyňářství?	11
Proč chodit do jeskyně?	11
Domácí a zahraniční jeskyňářství.	12
Přehled užitečných organizací	12
Speleolog nebo jeskyňář?	16
2. Geológia jaskýň (Lukáš Vlček)	17
Čo je kras	18
Krasové horniny	19
Vznik jaskyne v krasových horninách	21
Štruktúrne podmienky vzniku jaskýň	22
Krasová hydrogeológia	27
Alogénny kras – ponory a vyvieracky	28
Typy jaskýň a jaskynných priestorov.	30
Jaskynné výplne	33
Geologické minimum pre jaskyniarov	42
3. Živočichové v jeskyních (Roman Mlejnek, Lukáš Vlček)	50
Jaká je klasifikace živočichů nacházejících se v jeskyních?	51
Co vše žije v jeskyních?	52
Kouzlo kořenových krápníků	55
Ochrana života v jeskyních	56
Fauna subterranea: doplnok k jaskynnej faune krasových území Slovenska	56
4. Ochrana jeskyní a krasové krajiny (Barbora Appelová, Zdeněk Musil).	60
Voda v krasu	60
Vliv zemědělství a speciálních opatření ochrany přírody	62

	Jak působí kamenolomy a vápenky?	62
	Jeskyně jsou velmi citlivé na vliv člověka	63
	Jak mohou jeskyňáři předcházet poškození jeskyně?	64
	Co můžeme ještě udělat pro ochranu krasu a jeskyní?	71
5.	Jeskyňářství a zákon o ochraně přírody a krajiny v ČR (Antonín Tůma)	73
	Zvláště chráněná území (ZCHÚ) v ČR a Natura 2000.	74
	Co říká zákon o ochraně přírody?	75
	Dokumentace jeskyní	77
	Uzávěry jeskyní	79
	Vlastnictví a správa jeskyní	79
	Stráž přírody a státní kontrola	79
	Jeskyňáři versus ochranáři?	80
6.	Jaskyniarska technika (Lukáš Vlček)	81
	Jaskyniarsky výstroj: oblečenie, obuv, batohy	81
	Jaskyniarsky výstroj: prilba a svietidlo	82
	Kopanie v jaskyniach	84
	Dokumentácia jaskýň	85
	Bivakovanie v jaskyniach	85
	Bezpečnosť a ochrana zdravia.	86
	Speleopotápanie	87
	Speleoalpinizmus	87
	Základy speleoalpinistickej techniky.	88
	Praktické tipy	104
7.	Nebezpečí a první pomoc v jeskyních (Barbora Appelová)	106
	První pomoc	107
	Jak přivolat záchrannou službu.	112
8.	Jak vznikají speleologické mapy (Ivan Balák)	113
	Speleologické měřictví.	114
	Přístroje a pomůcky ke speleologickému mapování	116
	Tvorba mapy jeskyně	119
	Zaměření polygonového pořadu	121

	Měřický zápisník	122
	Zaměření bodů polygonového pořadu	123
	Trocha matematiky pro základní školu aneb výpočet souřadnic měřických bodů	124
	Podrobné zaměření podzemních prostor	126
	Základy práce se soupravou DistoX a PocketTopo	128
	Přesnost speleologického mapování	129
	Zpracování naměřených údajů	130
	Speleologické mapy.	132
	Speleologické mapy v geografických informačních systémech (GIS)	134
	Délka, hloubka, výška a denivelace jeskyně	136
9.	Výzkum jeskyní – ohlédnutí do historie (Martin Golec)	137
	Proč chodí lidé do jeskyní.	137
	Jak se zkoumaly jeskyně v minulosti.	138
	Od náboženství ke sportu	139
	Náš dnešní přístup k přírodě	139
	První popisy jeskyní a speleologové	140
	Proč se objevovaly jeskyně ve 20. století?	141
	Češi a Němci, amatéři a profesionálové	142
	Od války do války. KAREL Absolon – s ním nebo proti němu	143
	Po válce znovu, jinak a lépe	144
10.	Jednotná evidence speleologických objektů JESO v ČR (Olga Suldovská) . . .	146
	Historie JESO	148
	Uživatelské prostředí a úvodní stránka JESO.	149
	Jaké údaje JESO eviduje	150
	Administrace systému JESO.	152
	Mapová aplikace JESOVIEW.	152
11.	Slovník pojmů	156
	Doporučená literatura	165